

Matematyka. Jak uczyć?

Sulejów, 9–11 października 2009 r.

Konferencja organizowana przez
Instytut Matematyki Uniwersytetu Warszawskiego

we współpracy ze
Stowarzyszeniem na rzecz Edukacji Matematycznej

Program konferencji

Piątek, 9 października 2009 r.

12:00 Otwarcie konferencji

12:30–13:15 Marek Kordos, *Czy matematyka może mieć zastosowanie na lekcjach matematyki*

Matematyka szkolna znacznie odbiega od matematyki, z jaką będą mieli do czynienia nasi uczniowie podczas studiów. Ale nauczyciel, chcący zapoznać uczniów z bardziej zaawansowaną matematyką, zazwyczaj rezygnuje z tego zamiaru, bo nie ma czasu na wprowadzenie stosownych definicji i symboliki, wyprowadzenie twierdzeń. Tymczasem matematyka to przecież nie te formalizmy, tylko dostrzeżone prawidłowości, skojarzenia, zauważone analogie. I to pokazujemy — gdy będziemy unikać uczonych nazw, sformułowań i znaczków, rzecz może się udać.

13:30 **obiad**

15:00–15:45 Henryk Pawłowski, *Od wzorów skróconego mnożenia do klasycznych nierówności*

W referacie swoim pokażę, jak z gimnazjalistami wyprowadzam z podstawowych wzorów skróconego mnożenia (wzorów na kwadrat sumy i różnicy dwóch wyrażeń) zależności między średnimi i nierówność Cauchy’ego–Buniakowskiego–Schwarza oraz jak dochodzimy do ich uogólnień.

16:00–16:45 Urszula Kapała, *Zadania zachęcające do uogólnień*

Stawianie problemów poprzez próbę modyfikacji lub uogólnienia zadań matematycznych stanowi ważny element w edukacji matematycznej zdolnego ucznia. Podczas referatu zostaną zaprezentowane przykłady zadań doskonale nadające się do tego celu.

17:00–17:45 Wojciech Martys, *Środek ciężkości w zadaniach*

W odczycie zdefiniuję czym jest środek ciężkości skończonego układu punktów z masami, przedstawię podstawowe jego własności oraz pokażę, na kilku przykładach, jego wykorzystanie w zadaniach.

18:00–18:45 Barbara Jastrzębska, *Ocenianie kształtujące*

System oceniania kształtującego jest, w zamyśle swych twórców, pomysłem na przewyciężenie znanej wszystkim uczącym trudności: trójka trójce nierówna. Uczniowie, jak my wszyscy, są różni — w czymś są lepsi, w czym innym gorsi. Tradycyjny stopień szkolny wszystko to spłaszcza. Ocenianie kształtujące, zgodnie ze swoją nazwą, wskazuje także mocne i słabe strony ucznia.

18:50 **kolacja**

19:30 spotkania i zebrania organizowane w grupach

Sobota, 10 października 2009 r.

8:00   śniadanie

9:00–9:45 Zbigniew Marciniak, *Plany MEN w sprawie uczniów zdolnych*

10:00–10:45 Maciej Bryński, *Kongruencje i ich dziwne zastosowania*

Kongruencja modulo m , to relacja łącząca liczby całkowite dające tę samą resztę przy dzieleniu przez m . Przystawanie modulo 7 pozwala łatwo stwierdzić, w jakim dniu tygodnia miało (lub będzie mieć miejsce) jakieś odległe wydarzenie. Stosując kongruencje możemy wyprowadzić pewne dziwne cechy podzielności liczb.

11:00–11:45 Paulina Domagalska, *O metodzie (pół)niezmienników*

12:00–12:45 Michał Szurek, *Geometria w przestrzeniach (euklidesowych) dowolnego wymiaru*

Wykład ma pokazać elementarną ścieżkę do bardzo efektywnej matematyki, budzącej zainteresowanie każdego: „jak to jest w 4, 5, 7, ... wymiarze?”. Ciekawe własności brył w wysokich wymiarach nadają się świetnie na temat rozmaitych prac uczniowskich, a nawet studenckich.

13:00   obiad

16:00–16:45 Wojciech Guzicki, *Zadania tekstowe bez równań*

Wykład będzie poświęcony zadaniom tekstowym, które zazwyczaj uczniowie gimnazjum rozwiązują z pomocą równań lub układów równań. Pokażę metody rozwiązywania tych zadań bez użycia algebry i wyjaśnię, dlaczego pokazywanie gimnazjalistom takich metod uważam za ważne w nauczaniu matematyki.

17:00–17:45 Paweł Rudecki, *Niektóre izometrie i ich zastosowanie*

W referacie nie zamierzam skupiać się na formalnych definicjach poszczególnych izometrii, czy nawet ich własnościach, lecz chcę pokazać ich zastosowanie do rozwiązywania zadań z planimetrii. Chciałbym pokazać przede wszystkim zastosowanie symetrii środkowej i obrotu do rozwiązywania wybranych zadań z geometrii płaskiej. Materiał może przydać się do prowadzenia zajęć w gimnazjum lub liceum.

18:00–18:45 Zdzisław Pogoda, *O zachęcaniu i zniechęcaniu*

W wystąpieniu będzie mowa o zadaniach i problemach, za pomocą których możemy zachęcić do matematyki, ale też i o zadaniach, które skutecznie mogą odstraszyć od Królowej Nauk.

18:50   kolacja

19:30   Otwarta dyskusja o problemach edukacji matematycznej

Niedziela, 11 października 2009 r.

8:00   **śniadanie**

9:00–9:45   Marek Kordos, *Równania trzeciego i czwartego stopnia*

10:00–10:45 Renata Jurasińska, *Nierówności między średnimi liczbowymi i ich zastosowanie*

Średnie liczbowe (szczególnie arytmetyczną, rzadziej geometryczną i harmoniczną, nie zawsze kwadratową) uczniowie poznają na różnych etapach edukacji szkolnej. W referacie przypomnę nierówności między tymi średnimi oraz pokażę zastosowania tych nierówności do rozwiązywania zadań na różnym poziomie i o różnym stopniu trudności.

11:00–11:45 Joanna Zakrzewska, *Wspólny punkt*

Referat będzie poświęcony omówieniu najnowszego plakatu SEM. Widnieje na nim 12 konfiguracji geometrycznych o wspólnej własności: narysowane czerwone proste przecinają się w jednym punkcie.

12:00–12:45 Krzysztof Ciesielski, *O izometriach, liczbach chromatycznych i nie tylko*

Tytuł brzmi groźnie, ale prelegent postara się, by nie było zbyt groźnie, ale za to kolorowo :-). Wbrew pozorom, wykład niewiele będzie mieć wspólnego z klasyczną geometrią. Rozpoczniemy od pewnego bardzo elementarnie sformułowanego problemu, a dojdziemy do... niech to na razie zostanie okryte mgiełką tajemnicy.

12:45   Zakończenie konferencji

13:15   **obiad**
